

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1456/2021
05.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Санда Сувачар, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Милан Недељков, адвокат из ..., ради деобе заједничке имовине, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1774/20 од 12.11.2020. године, у седници већа одржаној 05.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1774/20 од 12.11.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 129/15 од 04.06.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле. Ставом другим изреке, утврђено је да су тужилца и тужени у току трајања ванбрачне заједнице стекли заједничку имовину и то: породичну стамбену зграду број 1 и број 2, изграђене на кп бр. ..., уписаној у ЛН број .. КО Нови Сад III, чије су површине и спратност описане у овом ставу изреке, а које се налазе у поступку озакоњења код Градске управе за урбанизам и грађевинске послове Нови Сад. Ставом трећим изреке, утврђено је да је тужилца на наведеним непокретностима по основу стицања у ванбрачној заједници власник са уделом од 2/3, а тужени власник са уделом од 1/3. Ставом четвртим изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог којим је тражио да се утврди да је по основу стицања у ванбрачној заједници са тужиљом стекао право својине на 1/2 покретних ствари – новца у износу од 510.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужилци на име трошкова парничног поступка исплати износ од 816.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1774/20 од 12.11.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојена, а делимично одбијена жалба туженог и првостепена пресуда потврђена у ставу првом, другом, трећем и четвртном изреке, а преиначена у ставу петом изреке, у делу одлуке о трошковима поступка, тако што је

обавеза туженог на накнаду трошкова снижена са 816.800,00 динара на 696.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 7. и 8. истог закона, на коју ревизија указује. Другостепени суд је одлучио о жалби тако што је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и за донету одлуку изнео правне разлоге у односу на које ревизија није основана. Наводи ревизије у вези са чињеницама не уживају значај, имајући у виду да је чланом 407. став 2. ЗПП изричито прописано да ревизија не може да се изјави због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су се упознале у Словенији 1988. године, где је тужиља живела и радила у свом локалу као фризер. Тужени је у то време живео у ... у Хрватској, где је радио као месар. Заједницу живота засновали су 1988. године, након што се тужиља преселила у ..., где је са туженим живела као подстанар. Тужиља из претходног брака има два сина ВВ и ГГ. Млађи син ГГ живео је са тужиљом и туженим, док је старији син живео у ... у стану на којем је тужиља имала станарско право. Након што се тужиља преселила из Словеније у Хрватску, продала је свој фризерски салон за 56.000 DM и тај новац уложила у закуп и опремање локала у ... и набавку робе. Бутик је радио од 1989. године до марта 1992. године и његово пословање водила је тужиља, док је тужени у бутику радио само годину дана пре затварања, након што је престао да ради као месар. Месечни приход бутика био је од 2.500 до 3.500 DM и тако зарађени новац трошен за заједнички живот и набавку нове робе за бутик. Парничне странке су из Хрватске избегле у Србију – Нови Сад, где су у почетку живели као подстанари. Због пресељења тужиља је продала намештај и робу из бутика за 5.000 DM. Новцем зарађеним од пословања бутика у износу од 6.000 DM плаћен је закуп стана у Новом Саду и странке су 25.01.1994. године од ДД и ЂЂ, као продаваца, прибавили кп бр. ..., уписану у ЛН број .. КО Нови Сад III, у улици ... број ..., за износ од 700 DM. На наведеној парцели странке су у 1994. години започеле изградњу куће, у коју су се уселили 1995-1996. године. Кућа је у потпуности завршена 2012. године. Тужени је сам сазидао један спрат, док су за остало плаћени мајстори. Око 30% грађевинских радова извела је фирма „Синт градња“ доо Нови Сад и укупан износ радова изведених од стране ове фирме износио је 34.384 евра. Тужиљу су финансијски помагали њена сестра са износом од око 10.000-11.000 DM и 3.000 евра и старији син са око 14.000 евра, а од сада пок. оца тужиља је добила износ од 45.000 евра, након што је продао стан у Словенији, које износе је тужиља уложила у градњу предметне куће. Такође, тужиља и њена рођена сестра након смрти оца поделиле су очеву уштеђевину од око 18.000-19.000 евра. У 2012. години тужиља је

подигла два кредита и тим новцем финансирано је увођење централног грејања у кућу. Тржишна вредност куће на дан вештачења – 17.09.2018. године износи 126.700 евра. Кућа је двоспартна, пространа, састоји се од више стамбених јединица, које су парничне странке издавале у закуп и тако остваривале додатна средства за живот. Однос између парничних странака погоршао се 2009. године, од када су почели да живе у одвојеним просторијама куће, с тим што су и даље заједно сносили трошкове живота. Тужила је у току 2014. године покренула поступак за заштиту од насиља у породици, тражећи меру иселења туженог из заједничког домаћинства, али се на крају она иселила из непокретности у новембру 2014. године. Радећи као фризер тужила је остваривала месечну зараду од око 200 DM, а касније око 300 евра, а девизну пензију у износу од око 300 евра остварује од 2011. године. Тужени је од доласка у Нови Сад радио као месар до 2006. године, затим као таксиста, и остваривао месечну зараду од око 200-300 DM, односно касније око 200 до 300 евра. Парничне странке немају заједничке деце. Тужила је за све време трајања заједнице живота водила бригу о домаћинству, кувала, спремала кућу и гајила поврће у башти.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да предметна непокретност представља заједничку имовину коју су парничне странке као ванбрачни партнери стекли у току трајања заједнице живота у ванбрачној заједници, у смислу одредбе члана 191. став 1. Породичног закона. Како је тужила у изградњу предметне куће уложила средства стечена од своје посебне имовине, као и да је остваривала приходе који нису били нижи од прихода туженог, уз то водила бригу о домаћинству, то су нижестепени судови закључили да је допринос тужиле у стицању заједничке имовине већи од доприноса туженог, те је тужбени захтев усвојен и утврђено да је тужила власник предметне непокретности са уделом 2/3, а тужени са уделом 1/3, у складу са члановима 177, 180. и 191. Породичног закона. Противтужбени захтев туженог којим је тражио да се утврди право својине на 1/2 новца у износу од 510.000 евра, по основу стицања у ванбрачној заједници са тужиљом од пословања бутика, одбијен је из разлога што тужени није доказао да су парничне странке пословањем бутика, зарадиле новчани износ од 1.000.000 DM како је тврдио, а у смислу члана 228. и 231. ЗПП.

Чланом 168. Породичног закона („Службени гласник РС“, број 18/05...6/15), прописано је да имовина коју је супружник стекао пре склапања брака представља његову посебну имовину (став 1), а имовина коју је супружник стекао у току трајања брака деобом заједничке имовине односно наслеђем, поклоном или другим правним послом којим се прибављају искључиво права представља његову посебну имовину (став 2). Претпоставља се да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки, а већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини, те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине (члан 180. став 2. и 3). Имовина коју су ванбрачни партнери стекли радом у току трајања заједнице живота у ванбрачној заједници представља њихову заједничку имовину, а на имовинске односе ванбрачних партнера сходно се примењују одредбе овог закона о имовинским односима супружника (члан 191).

Код утврђеног да су тужила и тужени ванбрачну заједницу засновали 1988. године, да су 1994. године започели изградњу предметне непокретности на кп бр. .. КО Нови Сад III, у исту се уселили током 1995-1996. године и све до 2009. године били у складним односима, када су почели да живе у одвојеним просторијама,

али наставили да заједнички сnose трошкове живота и завршетка куће, да је кућа комплетно завршена 2012. године, а да се тужилца одатле иселила 2014. године, то су правилно нижестепени судови закључили да су парничне странке предметну непокретност стекли радом у току трајања заједнице живота у ванбрачној заједници, те иста представља њихову заједничку имовину у смислу члана 191. Породичног закона. Због наведеног, неосновани су ревизијски наводи да између парничних странака није постојала трајнија заједница живота, већ платонска, другарска веза, те да је тужилца у предметну непокретност повремено долазила код туженог, као и да је тужени у дужем временом периоду имао ванбрачну заједницу са другом женом, што не значи да је са трећом особом имао економску заједницу у градњи куће. Да однос између парничних странака није био само пријатељски и да је заједница живота између њих трајала у континуитету дуги низ година говори и чињеница да се тужилца због туженог преселила из Словеније у Хрватску, како би живели заједно, да је напустила и продала свој фризерски салон и отпочела нов посао у новој средини, да су се касније заједно преселили из Хрватске у Србију и новцем од пословања бутика прибавили земљиште, заједничким радом и средствима започели изградњу куће, као и то да је тужени био упућен у сва породична давања тужилци у вези са њеним оцем, сестром и децом из првог брака. У прилог чврсте заједнице говори и чињеница да тужени потражује половину новца зарађеног од пословања бутика, те су наведеним, контрадикторни његови наводи да је њихов однос био краткотрајан и није имао карактер трајније заједнице живота. Надаље, како су парничне странке у изградњу спорне непокретности улагале своју зараду, али је тужилца поклоном новца од свог пок. оца и поклоном добијеним од сестре и сина, која имовина представља њену посебну имовину у смислу члана 168. ПЗ и коју је уложила у радове на кући, значајно допринела да се ти радови изведу у већој мери него што би то било по редовном току ствари само од зараде парничних странака, то су правилно нижестепени судови закључили да је тужилин удео у стицању заједничке имовине већи од удела туженог. Осим тога, поред улагања посебне имовине у изградњу непокретности, тужилца је залагањем и добрим руковођењем допринела да добит од њеног пословања буде већа, а такође је њен допринос био већи од доприноса туженог у вођењу послова у домаћинству и старању о заједничкој имовини, јер је сама кувала, чистила кућу, обрађивала башту и на тај начин допринела да трошкови одржавања домаћинства и куповине намирница буду мањи. Следом наведеног, оправдано је и у складу са чланом 180. став 3. Породичног закона усвојен тужбени захтев тужилце и утврђено да њен удео у стицању заједничке имовине износи 2/3.

Надаље, како је тужени свој противтужбени захтев засновао на тврдњи да су парничне странке у току заједничког живота у Хрватској зарадиле износ од милион DM (510.000 евра) од пословања бутика и да је тај износ тужилца задржала за себе, на које околности није пружио нити предложио доказе, то је првостепени суд правилном применом одредби члана 7, 8. и 231. ЗПП, закључио да тужени није доказао да је у току трајања ванбрачне заједнице са тужилом, осим износа од 6.000 DM, који су понели са собом приликом селидбе из Хрватске у Србију, постојао већи износ новца који је преостао од пословања бутика, а који је тужилца задржала за себе. Одредбом члана 231. став 2. и 3. Закона о парничном поступку, прописано је да странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права, ако законом није другачије прописано. Странка која оспорава постојање неког права, сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права и услед које је право престало да постоји, ако законом није другачије прописано. Полазећи од наведеног, супротно ревизијским наводима, на

туженом је био терет доказивања постојања наведене своте новца, као и чињеница да је тај новац остао код тужиље.

Овај суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале наводе ревизије, али је оценио да су неосновани, јер суштински представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а ове наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Из напред изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Како одговор на ревизију није трошак неопходан и потребан за вођење и окончање парничног поступка, то је одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка, о чему је одлучено у ставу другом изреке, на основу члана 165. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**